Minister
Zdrowia

ZPN.050.20.2026.KM
Warszawa, 01 czerwca 2026

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,
w związku z oświadczeniem złożonym przez Panią senator Ewę Monikę Kaliszuk na 58. posiedzeniu Senatu, które odbyło się w dniu 7 maja 2026 r. w sprawie tzw. rozporządzenia „sklepikowego", uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 lutego 2026 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2026 r. poz. 197) ma na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu na terenie jednostek systemu oświaty do odpowiedniej jakości produktów spożywczych. Przyjęcie rozporządzenia poprzedziły szerokie konsultacje społeczne. Rozporządzenie to określa:

- w § 1 grupy środków spożywczych i warunki jakie muszą spełnić, aby mogły być sprzedawane dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty; środki spożywcze zostały podzielone na 19 grup;
- w § 2 środki spożywcze i wymagania dotyczące ich doboru w żywieniu zbiorowym dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.

Przyczyny otyłości są wieloczynnikowe i nadal nie do końca poznane. Czynniki genetyczne, środowiskowe, psychologiczne, żywieniowe i metaboliczne mogą powodować zmiany mechanizmów biologicznych, które utrzymują prawidłową masę, dystrybucję i funkcję tkanki tłuszczowej, przyczyniając się do otyłości. Do rozwoju otyłości w znacznej mierze

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

mogą przyczynić się zła dieta i brak aktywności fizycznej, skutkujące m.in. dodatnim bilansem energetycznym.

Badania dowodzą, że istnieje związek pomiędzy spożywaną żywnością, zawartymi w niej składnikami a zdrowiem człowieka. Wskazuje się na potrzebę ograniczenia spożycia energii, tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, cukrów, soli a zwiększenia podaży błonnika pokarmowego. Zaleca się spożywanie większej ilości warzyw i owoców, pełnoziarnistych produktów zbożowych, żywności niskoprzetworzonej. Dieta powinna być zbilansowana i urozmaicona. Dokładny skład zróżnicowanej, zbilansowanej i zdrowej diety może się różnić w zależności od cech indywidualnych, np. wieku, płci, stylu życia i poziomu aktywności fizycznej, a także kontekstu kulturowego, lokalnej dostępności produktów spożywczych i zwyczajów żywieniowych. Jednak podstawowe zasady zdrowej diety pozostają niezmienne i można je scharakteryzować jako: adekwatność (dostosowanie do potrzeb, zapobieganie niedoborom), równowaga (całkowite spożycie energii jest zrównoważone wydatkami energetycznymi, z zachowaniem odpowiedniej równowagi między trzema głównymi źródłami energii: białkiem, tłuszczami i węglowodanami), umiarkowanie (ograniczone spożycie składników odżywczych, składników i produktów spożywczych, które mogą być niekorzystne dla zdrowia) i różnorodność (włączenie szerokiej gamy pożywnych produktów spożywczych w ramach i pomiędzy grupami żywności). Diety oparte na tych czterech podstawowych zasadach wspomagają promocję zdrowia przez całe życie.

Rozporządzenie „sklepikowe", wpisując się w te zalecenia, dopuszcza do sprzedaży i stosowania w żywieniu zbiorowym szeroki asortyment żywności, spełniający określone w nim kryteria. Jednocześnie należy podkreślić, że ww. rozporządzenie dotyczy tylko częściowego żywienia dzieci i młodzieży, w przedszkolu zazwyczaj trzech posiłków, a w szkołach jednego posiłku i ewentualnej możliwości zakupu środków spożywczych, np. w sklepikach szkolnych. Ponadto żywienie zbiorowe w jednostkach systemu oświaty, poza przedszkolami, nie obejmuje wszystkich dzieci i młodzieży do nich uczęszczających. Korzystanie z niego jest dobrowolne. Ww. rozporządzenie wpisuje się w szereg działań zmierzających do ograniczenia rozwoju nadwagi i otyłości. Ważnym działaniem powinna być edukacja zdrowotna prowadzona na terenie jednostek systemu oświaty.

Ustalając listę środków spożywczych dopuszczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, kierowano się zaleceniami dotyczącymi prawidłowego żywienia oraz składem i wartością odżywczą produktów spożywczych. Żywność zawiera różne składniki odżywcze, w różnych ilościach. Przyjęcie jako kryterium dopuszczenia tylko zawartości jednego ze składników, np. cukrów, bez względu na rodzaj produktu, nie jest dobrym rozwiązaniem, ponieważ na rynku są dostępne produkty, jak np. soki owocowe,

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

warzywne czy owocowo-warzywne, które poza cukrami, dostarczają witamin, składników mineralnych, substancji bioaktywnych, a soki przecierowe błonnika pokarmowego. Z kolei napoje słodzone cukrem bądź syropem glukozowo-fruktozowym są głównie źródłem kalorii, przy niewielkiej lub zerowej ilości korzystnych dla zdrowia składników odżywczych. Dlatego w ww. rozporządzeniu dopuszczono do sprzedaży w jednostkach systemu oświaty soki owocowe, warzywne, owocowo-warzywne, napoje przygotowywane na miejscu, które zawierają nie więcej niż 5 g cukrów dodanych w 250 ml produktu gotowego do spożycia (obniżono zawartość cukrów dodanych w stosunku do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 2016 r. o 5 g), inne napoje bez dodatku cukrów i substancji słodzących zdefiniowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności.

Niezależnie od powyższego informuję, że nadzór nad realizacją nowych przepisów – tak jak dotychczas – będzie pełniła Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS). Do jej zadań należy:

- prowadzenie kontroli planowych w placówkach oświatowych,
- weryfikacja zgodności oferowanych produktów z obowiązującymi normami,
- wydawanie zaleceń i decyzji administracyjnych w przypadku stwierdzenia uchybień.

W sytuacji, gdy organy PIS powezmą informację o możliwych naruszeniach – np. poprzez zgłoszenia od rodziców, dyrekcji, nauczycieli czy innych podmiotów – mogą przeprowadzić kontrolę interwencyjną. Taka kontrola:

- odbywa się poza harmonogramem planowych działań,
- pozwala szybko zweryfikować zgłaszane nieprawidłowości,
- może skutkować natychmiastowym wydaniem zaleceń lub decyzji.

Ministerstwo Zdrowia nie zamyka się na ewentualne modyfikacje przepisów. Jeśli praktyka rynkowa lub doświadczenia organów kontrolnych wykażą, że w obowiązujących regulacjach pojawiają się luki osłabiające ich zdrowotny cel, możliwe będzie rozważenie odpowiedniej nowelizacji. Celem pozostaje skuteczna ochrona zdrowia dzieci i młodzieży, dlatego analiza funkcjonowania przepisów w praktyce oraz gotowość do ich udoskonalania stanowią naturalny element procesu regulacyjnego.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/